

Warszawa, 19-09-2022 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Valeri Vachev

XI.811.2.2018.MWR

Pan
Paweł Wdówik
Pełnomocnik Rządu ds. Osób
Niepełnosprawnych
Ministerstwo Rodziny i Polityki
Społecznej
ePUAP

Szanowny Panie Ministrze!

Rzecznik Praw Obywatelskich, jako organ stojący na straży wolności i praw człowieka i obywatela, szczególną uwagę poświęca zagadnieniu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami prawa do godnego i niezależnego życia, mając na względzie normy wynikające nie tylko z Konstytucji RP, ale również Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012, poz. 1169; dalej jako: „Konwencja”).

Celem Konwencji jest popieranie, ochrona oraz zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby z niepełnosprawnościami oraz poszanowanie ich przyrodzonej godności.

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Tel. centr. (+48 22) 55 17 700
Infolinia obywatelska 800 676 676
biurorzecznika@brpo.gov.pl
bip.brpo.gov.pl

Stosownie do treści przepisu art. 4 ust. 2 Konwencji, w odniesieniu do praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, każde z państw-stron zobowiązuje się podjąć kroki w celu stopniowego osiągnięcia pełnej realizacji praw, wykorzystując maksymalnie dostępne mu środki. Działania te są podejmowane bez uszczerbku dla tych zobowiązań zawartych w Konwencji które, zgodnie z prawem międzynarodowym, mają skutek natychmiastowy. Niezbędne jest jednak podjęcie wszelkich możliwych działań zgodnie z posiadaną ilością środków, w tym również finansowych.

We wrześniu 2018 r. Komitet ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami dokonał pierwszego przeglądu wdrażania Konwencji w Polsce i wydał swoje rekomendacje.¹ Wskazane rekomendacje wskazują na poczynione postępy, lecz przede wszystkim skupiają się na obszarach, które wymagają podjęcia działań w celu zapewnienia realizacji postanowień Konwencji w prawie i w praktyce. Mając na uwadze efektywność oddziaływania, Komitet podkreślił potrzebę szerokiego rozpowszechnienia jego Uwag końcowych, w tym wśród organizacji pozarządowych i organizacji osób z niepełnosprawnościami, a także samych osób z niepełnosprawnościami i członków ich rodzin, w języku urzędowym i językach mniejszości, w tym w języku migowym, oraz w dostępnych formatach, w tym w wersji łatwej do czytania, a także udostępnienia ich na rządowej stronie internetowej poświęconej prawom człowieka.²

Muszę zauważyć, że **dotychczas tłumaczenie rekomendacji** na język polski i na polski język migowy, ani ich opracowanie w języku łatwym do czytania i zrozumienia nie zostało przygotowane. Tym samym dokument nie został udostępniony w sposób umożliwiający zapoznanie się z nim przez różne podmioty zainteresowane.

Należy podkreślić, że poza mechanizmem koordynacji w ramach rządu oraz niezależnym mechanizmem, w proces monitorowania wdrażania postanowień Konwencji mają być włączone osoby z niepełnosprawnościami i reprezentujące je

¹ Uwagi końcowe Komitetu ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami pod adresem Polski, CRPD/C/POL/CO/1, 29 października 2018 r., dostęp pod adresem: <https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2fPPRiCAqhKb7yhsnLFjcxmd8llx1hLUixYOloINx89NMrEyKDrTPKg7T8aUMAwDVpc%2fx6%2fd5Qg%2bJxRYV2Gi33mW2TralO6fd4KvKhcm%2b1Ckv%2bfjTTzoNs6t832> [dostęp z dnia: 26 sierpnia 2022 r.]

² Ibidem, pkt 60.

organizacje. Artykuł 33 ust. 3 podkreśla obowiązek państw-stron do zapewnienia, by społeczeństwo obywatelskie było zaangażowane i mogło uczestniczyć w niezależnych ramach monitorowania ustanowionych zgodnie z Konwencją³. Komitet ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami w Komentarzu ogólnym nr 7 podkreślił, że zarówno Konwencja, jak i związane z nią strategie wdrażania powinny być przetłumaczone i udostępnione osobom reprezentującym szeroką różnorodność niepełnosprawności. Państwa-strony powinny również zapewnić osobom z niepełnosprawnościami dostęp do informacji, które pozwolą im zrozumieć i ocenić kwestie związane z procesem decyzyjnym oraz wnieść znaczący wkład w proces monitorowania⁴. Do takich informacji z pewnością należą Uwagi końcowe Komitetu ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami, które stanowią listę zaleceń adresowanych do państwa-strony Konwencji. Brak ogólnodostępnego tłumaczenia omawianego dokumentu oraz jego publikacji w formatach dostępnych utrudnia aktywny udział osób z niepełnosprawnościami w procesie monitorowania wdrażania postanowień Konwencji.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o udzielenie informacji, na jakim etapie znajduje się tłumaczenie wskazanych wyżej Uwag końcowych Komitetu ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami oraz w jakim terminie nastąpi udostępnienie tłumaczenia Uwag w formatach dostępnych.

Łączę wyrazy szacunku

Valeri Vachev

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

³ Komentarz ogólny nr 7, pkt 37.

⁴ Komentarz ogólny nr 7, pkt 40.